

ZLOČIN U ZAMLAČI, STRUGI I KOZIBRODU

IZVJEŠTAJ SA PRAĆENJA SUĐENJA

03. veljače 2009. – glavna rasprava

Izveštavaju: Martina Franičević i Marko Sjekavica, Građanski odbor za ljudska prava

Iako se nisu odazvali svjedoci Melita Blažević ni Milan Knežević, Vijeće je donijelo rješenje o provođenju rasprave u odsutnosti nepristupjelih svjedoka.

Utvrđeni su osobni podatci **optuženika Đura Đurića**, koji ima dvojno državljanstvo, RH i BiH, a živi u Bosanskom Novom, odakle je i došao i predao se policiji na graničnom prijelazu s RH, jer je za njim bila raspisana tjeratica i bio mu je određen pritvor.

Upozoren u smislu čl. 4 ZKP-a, izjavio je da je razumio optužnicu i da se ne osjeća krivim za kazneno djelo koje mu se stavlja na teret.

DOKAZNI POSTUPAK

Svjedokinja Marija Stipić

Svjedokinja Marija Stipić iz sela Kozibrod, u svom je iskazu navela da je do 27. lipnja 1991. g. živjela u Kozibrodu, kada se dogodio napad na navedena sela, te je srpska vojska i ušla u selo. Ona je bila očevidac paljenja kuća, pljački, ispitivanja pojedinaca, da bi nakon toga pretrpjela fizičko maltretiranje od strane osobe po nadimku Beni.

U odnosu na okrivljenika svjedokinja je iskazala da ga osobno poznaje te da ju je, kao i njezinu, sada pokojnu, susjedu Anu Dugner, on kritične zgrade vozio u Dvor, u zgradu policije gdje su je tukli. Navela je: "Vozio nas je u Dvor da nas tuku."

Svjedokinja je iskazala da inkriminiranog događaja nije vidjela okrivljenika da pljačka po kućama ili puca na civile, da smatra da je bio pripadnik neprijateljske vojske jer su to bili svi, te da je isti imao nekakvu veću funkciju budući da ju je vozio u Dvor na ispitivanje u policiju, gdje su je tukli. Prilikom svjedočenja nije se mogla sjetiti je li optuženik nosio uniformu, te je navela da je on sam nije tukao.

Svjedokinja je zaključila svoje svjedočenje iskazavši kako optuženik mora znati sudbinu njene majke Ane Solomun i brata Matije Solomuna, jer je čula kako ih je baš on odveo na Unu gdje su bačeni u rijeku, majka zaklana, a brat je s lisicama na rukama uspio isplivati u Bosni gdje ga je dočekalo nekoliko osoba, odvelo i od tada mu se izgubio svaki trag.

Svjedok Milan Begić

Svjedok je iskazao da je kritične zgrade 39 mještana iz Zamlache i 9 iz Struge protjerano iz kuća i natjerano u živi štit.

Tom prilikom nije vidio optuženika, kojega je poznavao od ranije, a nikada ga nije vidio u uniformi, niti zna da li je on bio pripadnik srpskih paravojnih formacija. Međutim, rekao je da je čuo od susjeda Luke Mikičića, koji se taj dan skrivao u kokošinju i koji nije bio odveden u živi štit, da je ovaj u svom dvorištu vidio optuženika Đurića.

Pretežni dio njegova iskaza odnosio se na ostale optuženike, za koje je naveo da su bili pripadnici srpske vojske koji su 27. lipnja 1991. g. tjerali ljude u živi štit.

Svjedok Vladimir Bartolović

Svjedok je iz sela Zamlaća, a rekao je da kritične zgrade nije bio u živom štitu, jer je ostao sakriven u štali. Naveo je kako je toga dana bio napad granatama na selo Struga, nakon čega je uslijedio pješački napad iz smjera Dvora i iz smjera šume Gajevo. Kod njega u kući je bilo pet, šest sumješтана kada se pojavio Mile Mikčić i rekao da su na njega pucali, nakon čega su svi iz njegove kuće pobjegli, a on sam je ostao ondje i sakrio se u staju sve dok to nije prošlo. U nastavku iskaza govorio je o paljenju susjednih kuća te ubojstvu Mile Begića od strane srpske vojske, međutim, svjedoku nije poznato tko je točno to učinio. Vidio je i da je pucano u kuću Mile Pušića.

Svjedok Ivo Špančić

Svjedok je rekao da se zbog proteka vremena više ne sjeća svih detalja, ali da je već u nekoliko navrata dao iskaz pred sudom.

U svome je iskazu dao detaljan opis kretanja civila, kritičnoga dana, u živom štitu od Zamlaće do Struge.

Glede samoga optuženika Đure Đurića, svjedok je naveo da ga je toga dana vidio, ali da ne zna bi li ga sada prepoznao, da je isti imao uniformu "milicije", a vidio ga je dok se s kretao u živom štitu, kojom prilikom je optuženik sjedio u prtljažniku automobola "milicije", na sanducima sa streljivom.

Dokazni prijedlozi

Zamjenica ŽDO-a je kao dokazni prijedlog predložila ispitivanje pozvanih, a nepristupjelih svjedoka Milana Kneževića i Melite Blažević, kao i svjedoka Štefka Begića i Tomislava Begića.

Branitelj optuženika predložio je ukidanje pritvora za optuženika. Naveo je kako više ne postoje razlozi za pritvor budući da se optuženik dragovoljno predao policiji i pristupio sudu, a smatra se nevinim i ima u interesu što skorije okončanje ovog postupka. Također je istaknuo kako optuženik ima prijavljeno prebivalište u RH, u Unčanima, gdje mu živi majka, a da ima i teško bolesnog maloljetnog sina kojega 13. veljače o.g. mora voziti u Beograd na kontrolu, poslije operacije tumora mozga, o čemu je priložio medicinsku dokumentaciju.

Zamjenica ŽDO-a se nije usprotivila ovom prijedlogu, uz napomenu da će sigurno predložiti određivanje pritvora ako se na sljedeće ročište glavne rasprave optuženik ne odazove.

Rješenja Vijeća

Vijeće je donijelo rješenje kojim je odbilo prijedlog branitelja za ukidanje pritvora, a prihvatilo je dokazne prijedloge ŽDO.

Glavna rasprava je prekinuta, a nastaviti će se 11. veljače 2009. g. u 9:30. Tada će se pozvati svjedoci Milan Knežević, Melita Blažević, Tomislav Begić i Štefko Begić.

Zapažanja promatrača:

Svjedokinja Marija Stipić je za optuženika navela: "Vozio nas je u Dvor da nas tuku", no u zapisnik je taj dio iskaza ušao u obliku "da ju je on (okrivljenik) vozio u Dvor...". Formulacija "Vozio nas je u Dvor da nas tuku" sadržajno se razlikuje od potonje, jer navodi na zaključak da svjedokinja smatra da je optuženi znao da će ih ondje neko tući. Nitko od prisutnih nije dopunskim pitanjima pokušao utvrditi zbog čega takva svjedočka konstatacija, odnosno je li i, ako jest, na temelju čega bi svjedokinji bilo poznato da je optuženi znao da će ih ondje tući.

Ista svjedokinja je kazala da je čula da je optuženik zajedno sa „još nekim u šljemovima“ odvezao njezine pokojne, majku i brata na Unu, a u zapisniku je neodređeno navedeno da su odvedeni.

Na početku davanja iskaza svjedoka Vladimira Bartolovića, sutkinja Rendulić Holzer, članica Vijeća, nekoliko trenutaka nije bila prisutna u sudnici.

U zapisniku je navedeno da su svjedoci skupno upozoreni u smislu čl. 324. i čl. 236. ZKP-a te da su tada upućeni u hodnik do poziva na ispitivanje, iako de facto uopće nisu prije početka dokaznog postupka svi skupa bili u sudnici. Prije njihovih pojedinačnih svjedočenja nisu upozoreni u smislu čl. 236. ZKP-a.

11. veljače 2009. – završetak dokaznog postupka, iznošenje obrane, donošenje presude

Izvjestava: Marko Sjekavica, Građanski odbor za ljudska prava

Suđenje prate: Nebojša Paunović i Jelena Borić iz Ureda OEES-a u Zagrebu, Martina Franičević i Marko Sjekavica iz Građanskog odbora za ljudska prava te Ljiljana Đurić, supruga optuženika

Nastavilo se sa dokaznim postupkom.

Svjedokinja Melita Blažević

Svjedokinja je iskazala da optuženika poznaje od prije rata, kada je on imao automehaničarsku ili autolimarsku radnju u Unčanima, ali osim pozdravljanja, s obzirom na njihovu dobnu razliku, s njim nije ulazila u dublji odnos. Kasnije je čula da istu radionicu optuženik ima u Bosanskom Novom.

Kritične zgrade nije vidjela optuženika, a kazala je da ne zna je li bio pripadnik paravojsnih formacija.

Opisujući događaje koji su se zbili 26. srpnja 1991. g. u Strugi, svjedokinja je navela kako se toga jutra, kada je započelo granatiranje, s majkom i bratom sklonila u najsigurniju sobu njihove obiteljske kuće. Oko podneva, njezin je brat, koji je bio u rezervnom sastavu policije, otišao u selo dogovarati obranu. Oko 16, 17 sati minobacački napad se smirio, čuli su se zvižduci metaka i na vrata su počeli lupati, a zatim su i provalili u kuću Leo Janković, koji je u školi bio generaciju mlađi od svjedokinje, i osoba s nadimkom Picaduje, koji je s njezinim bratom išao u školu. Rekla je da su majku i nju istjerali u živi štit, u kojem je već, ispred kamiona s protuavionskim topom, hodalo 20-ak ljudi iz Zamlače. Tamo prisutni Gojko Samardžija je rekao da malu Blaževiću vrata u kuću i slome joj ruke i noge dok ne progovori. Kazala je da ju je u kući Picaduje po Samardžijinoj naredbi udario puškom po leđima, a Samardžija ju je potom na krevetu nastavio udarati ručkom pištolja po licu i nogama po njezinim nogama. Nakon ponovnog vraćanja u živi štit, svjedokinja je iskazala kako je opet vraćena u kuću s dva nepoznata muškarca, koji su joj diktirali popis hrvatskih položaja i branitelja koje su oni već znali. Ispred kuće je vidjela Predraga Orlovića, koji je pitao je li ptičica propjevala i nakon povratka u živi štit vidjela je tri mrtva hrvatska policajca u donjem rublju.

Budući da su u živom štitu hodali okrenuti prema naprijed, s rukama iznad glave, svjedokinja je rekla da nije vidjela tko je točno činio zločine.

Dodala je kako su ljudi tučeni prije dovođenja u živi štit, jer su tada na sebi već imali šljive i masnice od udaraca.

Opisala je i događaj koji je uslijedio kada je Mile Blažević aktivirao bombu, nakon čega je nastao kaos, a kasnije je došla i tzv. JNA koja se trebala postaviti kao tampon zona. Svjedokinja je na pitanje zamjenice ŽDO-a odgovorila da njezina majka, Kata Blažević, živi u Strugi na istoj adresi.

Svjedok Tomislav Begić

Svjedok je rekao da optuženika pozna iz Unčana, ali da ga nije vidio kritične zgrade, iako je čuo da je bio u srpskim paravojnim formacijama.

Svjedok je kritične zgrade, kao pripadnik rezervnog sastava policije, bio naoružan na položaju u Zamlači, gdje su ga, kako je rekao, zarobili, tukli i mučili Dragan Vranešević, braća Predrag i Nenad Korizma, Nedeljko Pašić, Predrag Orlović te osobe s nadimcima Beni i Duja, a potom natjerali u živi štit, u kojem je već bilo 50-60 ljudi.

Budući da je bio u prvom redu živog štita, svjedok nije vidio tko je izvlačio ljude iz kuća. Rekao je da su srpske paravojne formacije tražile točno određene ljude, da su imali spisak i da su mučili ljude koji su imali oružje.

Nakon dolaska JNA, svjedok je s još nekim osobama pobjegao, a JNA je vodila ranjenike u bolnicu u Dvor, gdje su neki i strijeljani.

Svjedok je na pitanja zamjenice ŽDO-a odgovarao o ostalim osobama iz optužnice.

Svjedok Štefko Begić

Izjavio je da optuženika poznaje kao autolimara iz Unčana, ali da ga kritične zgrade nije vidio na mjestu događaja.

Iskazao je da je bio u Zamlači rezervni policajac, kritične zgrade bio je uniformiran, a kada je shvatio da je selo opkoljeno, presvukao se u civilnu odjeću. Istjeran je iz kuće Stjepana Mikičića i otjeran je u živi štit. To su učinili Dragan Vranešević, Milan Begović, Nenad Meničanin i još jedan komandant zvani Kačar, koji je navodno prije bio u legiji stranaca, a naredio je da ga tuku i ubiju. Rekao je da su Vranešević i Kačar zapovjedali akcijom.

Rekao je da je u živom štitu, prilikom pucanja po kućama, metkom ranjena Manda Ulaković, koja je ostala ležati između Zamlače i Struge.

Svjedok je nakon eksplozije u Strugi bio ranjen gelerom, ali je uspio pobjeći s još nekoliko osoba u Dvor pa u BiH.

Svjedok je također rekao da su kritične zgrade ubijeni Mile Begić, Mile Pušić, Milan Bartolović i Pero Špančić, ali da mu nije poznato tko ih je ubio.

Na pitanja predsjednice vijeća svjedok je govorio o svojim spoznajama o ostalim optuženicima iz optužnice.

Odustanak od dokaznog prijedloga

Zamjenica ŽDO-a Jadranka Huskić, odustala je od prijedloga za ispitivanjem Milana Kneževića, koji se ni danas nije odazvao pozivu, budući da isti u svome iskazu u istrazi nije optuženika spomenuo kao sudionika inkriminiranog događaja, a prema saznanjima svjedok boluje od PTSP-a i nije u stanju svjedočiti.

Iznošenje obrane

Optuženik Đuro Đurić rekao je kako on kritične zgrade uopće nije bio na mjestu događaja te da je bio pripadnik pričuvnog sastava milicije, sve do smrti svoje prve supruge 1993. godine, kada je postao samohrani roditelj i oslobođen je navedene dužnosti.

Naveo je da je kritične zgrade boravio u milicijskoj stanici u Dvoru.

Rekao je da o navedenim događajima gotovo ništa ne zna.

Izmjena optužnice

Zamjenica ŽDO je izmijenila činjenični opis i pravnu kvalifikaciju kaznenog djela te je ista sada glasila da je optuženik Đuro Đurić:

„točno neutvrđenog dana u tijeku 1991. godine pristupio u paravojne postrojbe tzv. SAO Krajina zaduživši oružje, a sve u cilju podrivanja i obaranja novouspostavljenog demokratskog društvenog poretka u RH, sa kojim je očito bio nezadovoljan pa je u okviru takvog plana, zajedno sa drugim pripadnicima paravojnih postrojbi, dana 26. srpnja 1991. godine sudjelovao u napadu na sela Zamlača, Struga i Kozibrod, u cilju odcjepljenja tog područja od RH i njegova pripojenja paradržavi SAO Krajina,

dakle, sudjelovao u oružanoj pobuni upravljenoj na ugrožavanje ustavom utvrđenog državnog i društvenog ustrojstva i sigurnosti RH,

pa je time počinio kazneno djelo protiv Republike Hrvatske – oružanom pobunom – označeno i kažnjivo po čl. 236. f. st. 1. KZRH.“

Presuda

Temeljem čl. 353. t. 6. ZKP-a, a u vezi čl. 2. st. 2. Zakona o općem oprost, Vijeće je donijelo **presudu kojom se optužba odbija.**

Optuženik je po čl. 123. st. 1. ZKP-a oslobađen plaćanja troškova kaznenog postupka.

Vijeće je također donijelo **rješenje** kojim je primjenom čl. 107. ZKP-a ukinulo optuženiku pritvor.